

Medisch-tandheelkundige interactie

Voorwoord

De werkgebieden van arts en tandarts hebben meer raakvlakken dan menigeen van deze beroepsbeoefenaren voor ogen staat. In dit themanummer wordt de medisch-tandheelkundige interactie en het belang daarvan aan de hand van verschillende aandoeningen geïllustreerd. In de komende jaren zal in de rubriek 'Algemeen medisch' van dit tijdschrift eveneens aandacht aan de medisch-tandheelkundige interactie worden besteed.

Vissink A, Brand HS. Medisch-tandheelkundige interactie
Ned Tijdschr Tandheelkd 2006; 113; 170-171

De conditie van de mond heeft invloed op het functioneren van de rest van het menselijke lichaam en verschillende lichamelijke aandoeningen kunnen uitingen hebben in de mond. Vaker dan menigeen zich bewust is, wordt een huisarts daardoor geconfronteerd met een patiënt met een 'mondprobleem' en omgekeerd een tandarts met een 'lichamelijk probleem' (Boeke, 2004; Boeke et al, 2004). De klacht waarmee de patiënt zich tot deze hulpverleners wendt, hoeft geen zelfstandig probleem te zijn. Het kan een lichamelijke aandoening zijn die zich in de mond openbaart, maar het kan ook een mondaandoening met lichamelijke manifestaties betreffen. Een huisarts kan bijvoorbeeld een algemeen lichamelijke uiting van een door een tandarts ingestelde therapie opmerken, of een tandarts een orale manifestatie van een door een huisarts ingestelde therapie. Bekende voorbeelden

Afb. 1. Na blootstelling aan een frameprothese waarin methylacrylaat was toegepast, manifesteert zich perioraal een allergische contactstomatitis.

zijn lichamelijke reacties op tandheelkundige materialen en orale bijwerkingen van medicamenten (afb. 1 en 2).

Het is dus van groot belang dat de tandarts kennis heeft van algemeen lichamelijke aandoeningen en de mogelijke implicaties daarvan op het tandheelkundig handelen. Ook dient een arts zich bewust te zijn van eventuele gevolgen van zijn handelen voor de mondgezondheid. Daarom is medio 2005 in het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* de rubriek 'Algemeen medisch' gestart waarin medische onderwerpen worden besproken. Hierbij wordt bijzondere aandacht geschonken aan de gevolgen van de desbetreffende algemene lichamelijke aandoening voor het orofaciale gebied, de mondgezondheid in het bijzonder, alsmede aan algemeen lichamelijke afwijkingen waarmee de tandarts bij het tandheelkundig handelen rekening moet houden.

Afb. 2. Patiënt met een glossitis en een ulcus lateraal op de tong ten gevolge van het gebruik van trimethoprim, een antimicrobieel medicament (met dank aan prof. dr. G.M. Raghoobar).

Recente voorbeelden van onderwerpen uit deze rubriek zijn familiale adenomateuze polyposis (Wijn et al, 2005), osteopetrose (De Baat et al, 2005), obesitas en mondgezondheid (Mathus-Vliegen et al, 2005), cardiologie en tandheelkunde (Brügemann et al, 2006) en stollingsstoornissen en tandheelkundig handelen (Levi en Frank, 2006). In dit themanummer van het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* wordt de medisch-tandheelkundige interactie en het belang daarvan aan de hand van verschillende bijdragen geïllustreerd. Zo wordt aandacht geschonken aan het belang van een goede medische anamnese en stollingsstoornissen voor de tandarts (Van Diermen et al, 2006), het belang van speeksel en nierfalen voor de mondgezondheid (Van Nieuw Amerongen et al, 2006; Bots et al, 2006), de relatie tussen parodontale gezondheid en de algemene gezondheid (Nesse et al, 2006a, Nesse et al, 2006b) en het belang van proactieve mondzorg bij onzelfredzame ouderen (Bots-Van 't Spijker et al, 2006). Daarnaast wordt aan de hand van een tweetal casus besproken op welke wijze de tandarts een belangrijke rol kan spelen bij de diagnose van systemische aandoeningen (Jaspers et al, 2006; Kalk et al, 2006).

In toekomstige bijdragen aan de rubriek 'Algemeen medisch' zal een groot aantal andere relevante mogelijkheden van medisch-tandheelkundige interactie worden behandeld. Zo staan onder meer artikelen gepland over immunologische overgevoeligheidsreacties, foetor ex ore, de zin van focusonderzoek, orofaciale pijnklachten, stofwisselingsstoornissen, coeliakie, colitus ulcerosa, huidafwijkingen en kno-problematiek voor de tandarts. De voor deze rubriek verantwoordelijke redacteurs zullen nastreven dat in elke bijdrage bijzondere aandacht wordt geschonken aan de tandheelkundige aspecten van de desbetreffende aandoening of mogelijke consequenties van tandheelkundig handelen voor algemene lichamelijke aandoeningen. Hierdoor zal deze rubriek zowel voor tandartsen-algemeen practici als voor huisartsen interessant zijn en daardoor kunnen bijdragen aan een betere communicatie tussen de twee beroepsgroepen.

Literatuur

- Baat P de, Heijboer MP, Baat C de. Osteopetrose. Classificatie, etiologie, behandelmogelijkheden en implicaties voor de mondgezondheid. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2005; 112: 396-402.
- Boeke J. Het is onduidelijk wat je als huisarts met de mond aanmoet. *Ned Tandartsenblad* 2004; 59(4): 24-27.
- Boeke J, Windt D van der, Deconinck S, Waal I van der. Is de mond de huisarts een zorg? *Huisarts en Wetenschap* 2004; 47: 136-141.
- Bots CP, Brand HS, Franse RL, Nieuw Amerongen A van. Nierfalen en mondgezondheid. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2006; 113: 182-185.

- Bots-van 't Spijker PC, Wierink CD, Baat C. de. Proactieve mondzorg voor onzelfredzame ouderen. Een toenemende verantwoordelijkheid. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2006; 113: 197-201.
- Brügemann J, Gelder IC van, Meer J van der, Zijlstra F. Cardiologie en tandheelkunde. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2006; 113: 75-81.
- Diermen DE van, Brand HS, Vissink A. Het belang van een goede medische anamnese. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2006; 113: 172-175.
- Kalk WWI, Boer J de, Wouden EJ van der, Visser A, Vissink A. Een schizofrene patiënte met verlies van gebitselementen. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2006; 113: 202-205.
- Levi MM, Frank MH. Stollingsstoornissen en de tandarts. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2006; 113: 150-155.
- Mathus-Vliegen EMH, Nikkel D, Brand HS. Obesitas en mondgezondheid. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2005; 112: 396-401.
- Nesse W, Spijkervet FKL, Abbas F, Vissink A. Relatie tussen parodontale gezondheid en algemene gezondheid 1. Luchtweginfecties en hart- en vaatziekten. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2006a; 113: 186-190.
- Nesse W, Spijkervet FKL, Abbas F, Vissink A. Relatie tussen parodontale gezondheid en algemene gezondheid 2. Vroeggeboorte, diabetes en auto-immuunziekten. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2006b; 113: 191-196.
- Wijn MA, Keller JJ, Brand HS. Orale en maxillofaciale afwijkingen bij familiale adenomateuze polyposis. Het syndroom van Gardner. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 2005; 112: 340-344.

Summary

Medical-dental interaction

Dentists are frequently faced with medical problems and physicians are often consulted by patients with dental problems. This special issue of the Dutch Dental Journal describes several examples of medical-dental interaction elucidating the importance of this topic. In addition, a series of papers on subjects with medical as well as dental aspects will be published in future issues of this journal on a regular basis.

Bron

Uit de afdeling ¹Kaakchirurgie van het Universitair Medisch Centrum Groningen en de afdelingen ²Orale Biochemie en ³Mondziekten en Kaakchirurgie van het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam

Datum van acceptatie: 13 februari 2006

Adres: prof. dr. A. Vissink, UMC Groningen, postbus 30.001, 9700 RB Groningen
a.vissink@umcg.nl

Dankwoord

Veel dank gaat uit naar gastredacteur dr. H.S. Brand, die ook (co-)auteur van diverse artikelen is. Tevens gaat dank uit naar de overige auteurs die een bijdrage aan dit themanummer hebben geleverd. In alfabetische volgorde zijn dit: prof. dr. F. Abbas, prof. dr. C. de Baat, drs. J. de Boer, dr. C.P. Bots, mw. drs. P.C. Bots-van 't Spijker, mw. drs. D.E. van Diermen, drs. R.L. Franse, drs. G.W.C.

Jaspers, prof. dr. M.F. Jonkman, dr. W.W.I. Kalk, drs. W. Nesse, prof. dr. A. van Nieuw Amerongen, dr. F.K.L. Spijkervet, prof. dr. E.C.I. Veerman, mw. drs. A. Visser, mw. drs. C.D. Wierink, dr. E.J. van der Wouden.

A. Vissink, redacteur